

ÚOHS řešil podnět TI na účelové dělení zakázek v Domově sociální péče Tmavý důl tak dlouho, že nemohl udělit sankci

29.7.2025 - | Transparency International ČR

Jednalo se o kupní smlouvy uzavřené na dodávky extra lehkého topného oleje se společností NRG komodity s.r.o. TI v podnětu vyslovila podezření na možné dělení veřejné zakázky na menší části za účelem obejití zákonných i interních pravidel pro zadávací řízení.

ÚOHS však podnět vyřídil až po více než roce od jeho podání a zhruba tři týdny od nabytí účinnosti novely zákona o zadávání veřejných zakázek, tudíž nedošlo k postihu, přestože antimonopolní úřad došel k závěru, že zadavatel nejednal v souladu s tehdy účinnou zákonnou úpravou.

Príspevková organizace Domov sociální péče Tmavý Důl, v letech 2019 a 2021 až 2023 uzavřela desítky kupních smluv se společností, jak již v článku popsaly Seznam Zprávy.

Předmětem těchto smluv byl nákup extra lehkého topného oleje, přičemž částky za každou jednotlivou dodávku se vždy pohybovaly okolo dvou set tisíc korun, což byla podle směrnice Královéhradeckého kraje hranice, pod níž bylo možné nakupovat napřímo.

Všechny tyto smlouvy přitom byly podepsány tehdejším ředitelem, v té době politickým náměstkem nyní již exministra spravedlnosti Pavla Blažka (ODS). Stanislav posléze díky četným kauzám rezignoval na svůj post na ministerstvu.

Z opakovaných nákupů lehkého topného oleje od pouze jedné společnosti bylo možné vyvodit, že uzavřené smlouvy jsou zakázkami pravidelné povahy. U těchto je zadavatel povinen stanovit předpokládanou hodnotu, a na jejím základě posoudit, v jakém režimu bude zakázka zadána. Takto však zadavatel nepostupoval a zakázky zadal přímo dodavateli.

Pochybnosti o řádném postupu vzbuzovaly též další okolnosti nákupu lehkého topného oleje. Řada z kupních smluv nebyla řádně a včas zveřejněna v registru smluv, a byla tak od počátku neplatná. Zadavatel byl proto nucen za účelem nápravy této situace uzavřít a uveřejnit několik dohod o narovnání.

TI se tak na jaře 2024 s ohledem na množství nesrovnalostí obrátila na ÚOHS s podnětem k přezkoumání postupu zadavatele.

Podnět TI směřující na ÚOHS ze dne 14. března 2024 | zdroj: TI

Komunikace TI s ÚOHS

Odpověď na podaný podnět TI obdržela až v lednu 2025, tedy téměř po jedenácti měsících od jeho zaslání na ÚOHS. Úřad v odpovědi uvedl, že vyřízení věci ve standardní šestiměsíční lhůtě není možné a že TI o věci vyrozumí ve lhůtě 24 měsíců od obdržení podnětu.

S ohledem na stručnost odůvodnění a pochybnosti o důvodnosti prodloužení lhůty se TI v březnu 2025 obrátila na ÚOHS s žádostí o vysvětlení. Případ potenciálního dělení veřejných zakázek totiž nebyl co do podkladů či skutkových okolností, jakkoliv rozsáhlý a svou složitostí nikterak nevybočoval z obdobných případů.

Časová osa kauzy:

2019, 2021-2023 – Smlouvy a faktury na dodávky extra lehkého topného oleje.

14. března 2024 – TI podala podnět k ÚOHS k přezkoumání postupu příspěvkové organizace Domova sociální péče Tmavý Důl.

12. června 2024 – Návrh vlády na změnu zákona o zadávání veřejných zakázek (sněmovní tisk č. 724) – v této chvíli ještě v podobě bez zvýšení limitů pro zakázky malého rozsahu.

13. září 2024 – Podán pozměňovací návrh poslankyně Elišky Olšákové, který v sobě zahrnoval mimo jiné navýšení limitů pro zakázky malého rozsahu.

8. ledna 2025 – Sdělení ÚOHS o nemožnosti vyřízení podnětu ve standardní lhůtě 6 měsíců.

22. ledna 2025 – Proběhlo 3. čtení a novela zákona o zadávání veřejných zakázek byla schválena.

31. března 2025 – TI podala žádost o vysvětlení na ÚOHS, ve které se dožaduje podrobného popisu důvodů, pro které nebylo možné věc vyřídit ve standardní lhůtě.

3. dubna 2025 – Nabytí účinnosti novely zákona o zadávání veřejných zakázek – zvýšení limitů pro zakázky malého rozsahu.

24. dubna 2025 – ÚOHS vydal usnesení o odložení věci, které TI společně se sdělením ze dne 25. dubna 2025 zaslal. Argumentace pro odložení spočívá především v nabytí účinnosti příznivější právní úpravy pro pachatele.

Na žádost o vysvětlení ÚOHS však nereagoval. Na konci dubna letošního roku pouze zaslal sdělení spolu s usnesením o odložení věci. V tom uznal, že dodávky lehkého oleje jsou stejného druhu, pořizované pravidelně a trvale, a je tedy nutné je vnímat jako veřejnou zakázku pravidelné povahy.

Zadavatel tak byl povinen stanovit předpokládanou hodnotu celé zakázky a dle této řídit celé zadávací řízení. ÚOHS předpokládanou hodnotu zpětně vypočítal a konstatoval, že hodnota přesahuje výši 2 milionů korun, tedy tehdejší limit pro veřejné zakázky malého rozsahu (VZMR). Zadavatel měl tak povinnost zakázku zadat v rámci zadávacího řízení.

Novelizace veřejných zakázek malého rozsahu

I přesto, že zadavatel nepostupoval v souladu s tehdy účinnými zákonnými pravidly, k postihu ze strany ÚOHS nedošlo. V průběhu vyřizování podnětu byla totiž přijata novela zákona o zadávání veřejných zakázek, na jejíž problematičnost TI dlouhodobě upozorňovala zákonodárce, která mimo jiné navýšila limit pro VZMR na částku 3 miliony korun.

„S ohledem na zákonná pravidla, která požadují při posouzení spáchání přestupku užít úpravy pozdější, pokud je pro pachatele příznivější, ÚOHS rozhodl o odložení celé věci. K tomuto rozhodnutí přitom došlo v době, kdy novela byla v účinnosti pouhých 21 dní,“ vysvětluje Anna Jakůbková, právnička TI.

„Pokud by přitom byla věc vyřízena ve standardní šestiměsíční lhůtě, a nikoliv až po více než roce, k odložení věci by nemuselo dojít a ÚOHS by mohl udělit sankci,“ objasňuje.

Podezřelý postup Domova sociální péče nebyl přezkoumáván pouze ze strany ÚOHS, věnoval se mu rovněž Královéhradecký kraj, který v vyjádřil kritiku toho, jak Domov sociální péče postupoval. Na základě zjištění z kontroly se následně kraj v červnu roku 2024 obrátil na policii s podnětem k prošetření postupu domova sociální péče.

Celý protokol o kontrole, který podrobně přibližuje, jakým způsobem k řízení veřejné instituce přistupoval tehdejší ředitel Antonín Stanislav, získal na základě žádosti o svobodný přístup k

informacím investigativní reportér online zpravodajského serveru Seznam Zprávy Lukáš Valášek. Prohlédnout si ho můžete zde.

Další analytické výstupy TI týkající se dohledu nad veřejnými zakázkami ze strany ÚOHS se dozvíte mimo jiné v tomto článku.

Projekty a kauzy: Nefunkční ÚOHS v pasti politické a byznysové zákulisní sítě

<https://www.transparency.cz/uohs-resil-podnet-ti-na-ucelove-deleni-zakazek-v-domove-socialni-pece-t-mavy-dul-tak-dlouho-ze-nemohl-udelit-sankci>